

Brugte børnesko gemt på et loft.

Overtro på Gammel Køge Landevej

T **O** Johan Suszkiewicz

Er det en tilfældighed eller overtro, når et par små børnesko er sat ind under taget i et gammelt hus?

Spørgsmålet er slet ikke så toset, da det i tidligere tider var helt almindeligt at anbringe forskellige genstande i huset for at hindre ulykker og holde onde ånder væk.

Lerker og flint

Spørgsmålet er stillet af John og Inge som er ved at renovere deres gamle hus på Gl. Køge Landevej, bygget 1922, og ombygget et par gange senere. I den forbindelse rev de indmaden ud af tagetagen for at understryge taget. - **Og der stod skoene.**

Et par små, godt udslidte, sorte sko med en rem over vristen.

Og som nævnt har det ikke været ualmindeligt at anbringe forskellige ting i huset. Helt tilbage til bondestenalderen for mindst 4.000 år siden er der eksempler på det, som kaldes værneofre. Og fra jernalderen for omkring 2.000 år siden, er der mange eksempler på, at man anbragte især små lerkar i stolpehullerne. Husene dengang var bygget med jordgravede stolper.

Da den slags lerkar, i naturlig størrelse, normalt har været beregnet til at indeholde forskel-

lige former for fødevarer, har betydningen af de små kar vel været noget med, at holde sulten fra huset.

Der er også eksempler på at f.eks. flintøkser og forstenede søpindsvin har været anbragt i stolpehullerne. Ting, som man den gang ikke har vidst, hvad var, men som man kunne se, var noget specielt og derfor tilføjede en magisk betydning.

I senere tider har man f.eks. sat stål i dørkarmen for at holde ulykkerne ude, eller muret en stenøkse (kaldt en tordenkile) inde i muren som værn mod lynnedslag.

Overtro om sko

Men har de små sko på Gl. Køge Landevej også været et værneoffer. Anders Christensen fra Dansk Folkemindesamling mener, at skoene i den pågældende sammenhæng må være en tilfældighed. Det har altså ikke været almindeligt. Men Peter Sorenus fra Kroppedal museet kender et eksempel fra Sverige med børnesko anbragt på denne måde. Så måske har det været en speciel svensk skik. Er der kommet en svensker forbi på Gl. Køge Landevej?

Her fra landet kender Anders Christensen til gengæld andre eksempler på overtro omkring sko. F.eks. at sko på bordet varsler ufred i hjemmet, mens sko smidt efter brudepar betyder lykke.

Lider du af mareridt?

Værst kan det gå ved at stille skoene med snuden ind imod

sengen. For så springer maren op i sengen. Og der er her ikke tale om en pige, som hedder Maren, men om et overnaturligt væsen, ofte en forgjort kvinde, som giver onde drømme. Deraf ordet mareridt.

Og lige som man kunne sætte stål i dørkarmen, bekæmpes også maren med stål. Det skal her sættes foran sengen. Men pas på hvor og hvordan i anbringer jeres sko. For listen over overtro omkring sko er temmelig lang.

Gammel købmandsbutik

- Her var kakkelovnen, og her stod en skænk, og her var en dør igennem, siger Jytte Jensen. Hun kender huset, hvor de små sko er fundet. Huset var en gang købmandsbutik, og her blev Jyttes mand født og hun besøgte sin svigermor, som drev butikken.

Nu bor her helt andre mennesker og huset er ændret kraftigt. Hvor der tilbage i 1930-erne var købmandsbutik, er der nu en stor stue og hvor den omtalte dør var, er der nu fjernet en hel væg. Også meget andet er ændret. Sådan går det med gamle huse. Jytte kan også fortælle, at der en gang var fiskeudsalg i den ene ende af huset, og at købmanden på et tidspunkt blev til en Tatol-butik.

Især tagetagen er ændret. Hvor der før var skillerum, værelser, loftsrum og badeværelse er det hele nu revet ud. Klar til at begynde på en ny. Og ellers var de små sko jo nok heller ikke dukket frem. Ω